

Informasjon for oppdrettere av stuefugler om papegøyesyke

Av veterinær Evert Jor

Papegøyesyke (psittacose eller ornitose) er forårsaket av den intracellulære bakterien *Chlamydomphila psittaci* (tidligere het den *Chlamydia psittaci*), vanligvis serotype A. Dette er en smittsom sykdom hos papegøyer og andre fugler som kan introduseres i fugleholdet ditt ved innkjøp av nye fugler. Sykdommen kan behandles med spesialantibiotika i samarbeid med dyrlege, men dette er en ganske omstendelig affære. Det anbefales derfor at oppdrettere holder nyanskaffede fugler i karantene i separat lokale i minst 30 dager før de introduseres i eget fuglehold. Fugler som viser tegn på sykdom skal ikke introduseres i eget fuglehold før årsaken til symptomene er klarlagt.

Symptomer hos fugler og mennesker

Sykdomsbildet hos fugler kan variere ganske mye, noe som kan gjøre det til en utfordring for dyrlegen å stille diagnosen. Symptomene kan variere fra at fuglene plutselig dør uten forutgående symptomer, fuglene kan vise tegn på nedstemthet (bruser med fjærene, sover mer enn normalt, har nedsatt matlyst), de kan ha diaré og/eller vise tegn på luftveissykdom (rennende øyne, nysing, være tungpustet) og/eller ha kronisk avmagring.

Klamydiabakteriene skilles ut i avføring, andre kroppssekreter og finnes i fjærstøv. Bakteriene kan overleve inntil 6 måneder i fjærstøv og fugleavføring. Papegøyesyke kan smitte fra fugler til mennesker og gi alvorlig sykdom (feber og ofte influensalignende symptomer). Derfor må man ta forholdsregler ved rengjøring i fuglerommet for å hindre at man puster inn støv. Nyere studier kan tyde på at nymfeparakitter, andre parakitter og dvergapegøyer med klamydiose skiller ut mer klamydiabakterier enn for eksempel syke undulater. Fugleholdere som utvikler influensalignende sykdom bør nevne hobbyen for sin fastlege.

Hvis det plutselig dør flere fugler på kort tid (gjørne i etterkant av at man har kjøpt inn nye fugler) skal dyrlege kontaktes for å få sjekket hva som er årsaken til problemene.

Hva skal til for å stille en raskest mulig diagnose slik at du ikke mister dine dyrebare fugler?

Døde fugler bør pakkes i en plastpose og legges i kjøleskapet inntil de kan sendes inn for obduksjon. Det er også mulig å teste avføringsprøver fra et antall fugler. Blodprøver alene er beheftet med en del usikkerhet når resultatene skal tolkes hos dyrlegen.

Hvis fuglene skiller ut klamydiabakterier i avføringen så er det et sikkert tegn på en aktiv klamydiainfeksjon – derfor foretrekkes enten obduksjon eller avføringsprøver som prøvemateriale.

Hva kan skje hvis man ikke tar dette alvorlig?

Denne infeksjonen er ikke noe som "går over av seg selv" uten behandling. Etter et akutt utbrudd vil sykdommen gjerne gå over i en mer kronisk form i fugleholdet (høyere sykkelighet enn normalt, men få døde; smitten er tilstede og kan overføres til andre oppdrettere/fuglesamlinger ved salg). Ved kjøp vil de nye fuglene bli smittet og kan dø.

Problemene vil stå i kø for deg som fugleholder hvis du selger fugler med klamydiose – det er rett og slett svært dårlig reklame når det blir oppdaget og du kan risikere å påføre kjøper en masse ekstra bryderi og problemer. Ta derfor heller kontakt raskest mulig for å få avklart hva som er problemet hvis du opplever at flere fugler dør enn det du er vant med. Ved tegn på smittsom fuglesykdom må du ikke selge fugler før årsaken er avklart.

Papegøyesyke kan smitte mennesker og gi alvorlig sykdom. Derfor er dette en meldepliktig gruppe B-sjukdom ifølge Matloven, og ditt lokale Mattilsyn vil bli varslet når det foreligger mistanke. I prinsippet betyr det at fugleholdet ikke kan selge/kjøpe fugler inntil mistanken er avkreftet eller fugleholdet er behandlet med antibiotika i samarbeid med kyndig veterinær. Det er Mattilsynet som pålegger restriksjoner og som opphever dem når fugleholdet kan friskmeldes.